

SECTION 11. PUBLIC ADMINISTRATION IN NATIONAL SECURITY AND PROTECTION OF PUBLIC ORDER

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-636-2-29>

MECHANISMS AND TOOLS FOR IMPLEMENTING PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS IN THE FIELD OF CIVIL PROTECTION

МЕХАНІЗМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Bielikh I. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Business Administration
and Management of Foreign Economic
Activity
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Бєліх І. В.

*аспірант кафедри бізнес-
адміністрування
і менеджменту зовнішньоекономічної
діяльності
Запорізький національний
університет
м. Запоріжжя, Україна*

Постановка проблеми. Зростання викликів стосовно безпеки громад України призвели до пошуку ефективних механізмів посилення цивільного захисту (Далі – ЦЗ). Деокупація та реінтеграція територій країни також приведуть до запиту на відновлення Єдиної державної системи цивільного захисту (Далі – ЄДС ЦЗ). Публічно-приватне партнерство (Далі – ППП) являє собою співпрацю держави та приватного бізнесу. Його застосування дозволяє досягти ефективної реалізації інфраструктурних проєктів та надання послуг, що мають суспільне значення, дозволяє створити умови та сприяти сталому розвитку громад. Проведені дослідження показують, що застосування механізму ППП сфері ЦЗ може бути цілком прийнятним для посилення та відновлення ЄДС ЦЗ. Далі надаються основні результати проведеного аналізу та попередні висновки за результатами досліджень.

Мета публікації. Представити результати дослідження стосовно можливості застосування механізмів та інструментів публічно-

приватного партнерства у сфері цивільного захисту і запропонувати концептуальну модель їх реалізації.

Виклад основного матеріалу. У ході дослідження проводилось вивчення теоретико-методологічних засад ППП, аналіз міжнародного та українського досвіду застосування ППП, аналіз організаційно-управлінських механізмів впровадження ППП, аналіз технологічних рішень для реалізації ППП у сфері ЦЗ. Отримані результати привели до певних висновків стосовно ефективності реалізації ППП у сфері ЦЗ, що потребує оприлюднення та обговорення.

Вивчення теоретико-методологічних засад ППП проводилось шляхом комплексного застосування цілого ряду логічно взаємопов'язаних методів дослідження, які можна об'єднати в групи. Теоретичні методи було використано для аналізу наукової та нормативної літератури, для вивчення сутності та історичних передумов виникнення та функціонування ППП; шляхом узагальнення та класифікації було структуровано основні методологічні підходи. Із застосуванням порівняльного методу було проведено зіставлення різних організаційних моделей ППП, а також міжнародних та українських практик їх реалізації у сфері ЦЗ. Аналітичним методом була поведена оцінка ефективності співпраці між публічними органами управління та приватними структурами, у тому числі проведено аналіз витрат і вигоди (СВА) для визначення економічної доцільності партнерських проєктів. Шляхом системного підходу була проведена інтеграція результатів дослідження для комплексного вивчення ППП як соціально-економічної системи, а також сформовано практичні рекомендації стосовно впровадження ППП у сфері ЦЗ. Шляхом застосування ризик-орієнтованого аналізу було визначено стратегію управління ризиками у партнерських проєктах, що дає можливість мінімізувати загрози та розробити механізми страхування. Шляхом застосування прогностичного методу було окреслено перспективу застосування ППП на рівні місцевих громад в контексті воєнних та післявоєнних викликів. Описана методологія дала можливість провести всебічне дослідження існуючих організаційних моделей ППП, а також розробити ряд рекомендацій стосовно їх застосування для посилення ЦЗ в Україні [1, 2, 3].

В подальшому проводилось безпосереднє вивчення механізмів та інструментів реалізації ППП у сфері ЦЗ. У ході аналізу міжнародного та Українського досвіду реалізації ППП у сфері ЦЗ було використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів. Безпосередньо для вивчення міжнародного та українського досвіду було застосовано порівняльний аналіз. Для дослідження взаємозв'язків між категоріями проєктів було застосовано системний підхід. Для визначення механізмів реалізації партнерства використано структурно-

функціональний метод. Методом типологізації було класифіковано існуючі проекти ППП за уніфікованими критеріями. Емпіричні методи (спостереження, вивчення документів) застосовано для аналізу практичних прикладів реалізації ППП. Метод експертної оцінки було застосовано при дослідженні операторів ринку гуманітарного розмінування та захисних укриттів на Всеукраїнській виставці-форумі «Security 2.0». Найпершими висновками проведеного дослідження стали відсутність відповідної нормативної бази застосування ППП у сфері ЦЗ, відсутність певних механізмів взаємодії, доцільність інституціалізації цифрових інструментів управління ППП, надано пропозиції [4].

Аналіз організаційно-управлінських механізмів впровадження публічно-приватного партнерства на рівні місцевих громад України проводився шляхом аналізу першоджерел; систематизації та класифікації; компаративного аналізу критеріального аналізу. За рахунок застосування структурно-функціонального методу було виявлено фактори результативності і проведено розробку технологічної та інституційної моделі впровадження ППП. Метод експертної оцінки використано для формування стратегічних напрямків та рекомендацій щодо вдосконалення організаційно-управлінських механізмів [5].

Аналіз технологічних рішень для реалізації ППП у сфері ЦЗ проводився шляхом застосування їх системного аналізу за встановленими критеріями оцінювання. Було досліджено дванадцять цифрових рішень ППП. Їх було інтегровано у єдину концептуальну модель методом синтезу. При цьому проводився структурно-функціональний аналіз компонентів цифрової архітектури ППП. Для проектування координаційної інституції ППП було застосовано метод проектування та порівняльний аналіз. Була запропонована концептуальна модель ППП для посилення цивільного захисту на рівні місцевих громад [6].

Висновки. За результатами комплексного дослідження механізмів та інструментів реалізації ППП встановлено, що ППП є динамічною платформою інституційної, технологічної та соціальної кооперації. Українська модель ППП з причини воєнних гуманітарних викликів відрізняється від іноземних та характеризується адаптивністю, ситуативністю, авторитетними горизонтальними ініціативами, що приводить її до фрагментації, однак є і джерелом інновацій. Організаційно-управлінські механізми ППП на рівні місцевих громад, такі як муніципальні агенції, координаційні ради, цифрові платформи, здатні формувати підґрунтя для нового типу соціального контракту між владою, бізнесом та громадськістю. Цифрова трансформація змінює управлінську парадигму шляхом впровадження принципів прозорості, багатоканальної комунікації, інтегрованої підзвітності. Досліджені

рішення реалізації ППП із застосуванням цифрових платформ інституціоналізують resilience – підхід, постільки створюють умови прозорості і довіри поміж тими, хто їх використовує. Таким чином сформовано критичну масу прикладних рішень та створено підґрунтя для стратегічного бачення переходу від фрагментованої інноваційності до інституціоналізованої цифрової стійкості.

Пропозиції. Створити концепцію «Центру цивільної стійкості та безпеки (CCSB)», яка поєднає всі досліджені рішення в єдину синергетичну структуру та здатна формувати надсистемну координаційну інституцію. Створити спеціалізовану нормативну базу застосування ППП у сфері ЦЗ. В рамках ППП розробити чіткі механізми взаємодії з урахуванням різних видів діяльності ЄДС ЦЗ. Стандартизація процесів ППП. Адаптувати успішні практики реалізації ППП країн – членів НАТО та ЄС з урахуванням специфіки умов їх застосування в Україні. Забезпечити баланс між стратегічною передбачуваністю та адаптивністю моделі ППП для ефективного реагування на воєнні та післявоєнні виклики у контексті відновлення ЄДС ЦЗ.

Література:

1. Беліх І. В. Сутність та особливості функціонування публічно-приватного партнерства у сфері цивільного захисту. *Нотатки сучасної науки*. 2025. № 28. DOI: <https://doi.org/10.61718/nsn28.02>
2. Беліх І. В. Методологічні підходи до реалізації публічно-приватного партнерства у сфері цивільного захисту на рівні місцевих громад. *Advanced top technology*. 2025. № 13. DOI: <https://doi.org/10.61718/att13.02>
3. Беліх І. В. Організаційні моделі реалізації публічно-приватного партнерства у сфері цивільного захисту. *Crosspoint: науковий альманах*. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. ISBN 978-617-7886-81-4. С. 23–26. DOI: <https://doi.org/10.61718/cros2025>
4. Беліх І. В. Аналіз міжнародного та українського досвіду реалізації публічно-приватного партнерства у сфері цивільного захисту. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2025. № 60. С. 31–33. DOI: <https://doi.org/10.61718/sgv60.02>
5. Беліх І. В. Організаційно-управлінські механізми впровадження публічно-приватного партнерства на рівні місцевих громад. *Креативний простір*. 2025. № 32. С. 39–40. DOI: <https://doi.org/10.61718/crp>
6. Беліх І. В. Технологічні рішення щодо реалізації публічно-приватного партнерства у сфері цивільного захисту на рівні місцевих громад. *Нотатки сучасної науки*. 2025. № 29. DOI: <https://doi.org/10.61718/nsn29.01>